KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste vacantiekamer, de 24e juli 1970 door de Minister van Sociale Voorzorg verzocht hem van advies te dienen over amendementen op het ontwerp "van arbeidsongevallenwet", heeft de 7e augustus 1970 het volgend advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre des vacations, saisi par le Ministre de la Prévoyance sociale, le 24 juillet 1970, d'une demande d'avis sur des amendements au projet de loi "sur les accidents du travail", a donné le 7 août 1970 l'avis suivant :

Bij de tegenwoordige adviesaanvraag verzocht de Minister de Raad om advies over de amendementen welke door Senator DE CLERCQ zijn ingediend met betrekking tot de artikelen 21, 22bis (nieuw), 54, 59 en 66 van het ontwerp van arbeidsongevallenwet.

*
* *

Het eerste amendement op artikel 21 wil in de procedure tot wedertewerkstelling tijdens de tijdelijke arbeidsongeschiktheid, de medische adviseur van de verzekeraar en de bedrijfsarts van de werkgever inschakelen ten einde de werkgever meer kans te geven om een volkomen verantwoord voorstel tot de getroffene te doen.

Daar de tekst algemeen is, zal de bedrijfsarts van de onderneming niet enkel de arbeidsgeneesheer van de bedrijfsgeneeskundige dienst van de onderneming maar ook een arbeidsgeneesheer van de interbedrijfsgeneeskundige dienst kunnen zijn. Daar hier enkel de geneesheren bedoeld worden van wie sprake is onder meer in artikel 110 van het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming, zou het aanbeveling verdienen de terminologie van dit artikel te gebruiken, volgens hetwelk die geneesheren bij de uitoefening van hun opdracht "arbeidsgeneesheer" worden genoemd.

Anderzijds doet het amendement de tekst waarbij de verschuldigde vergoeding wordt bepaald, volgen door de volgende tekst : "In dit geval wordt de arbeidsovereenkomst, die vóór het ongeval bestond, geacht te blijven bestaan. Zij kan slechts vernieuwd worden na het herstel of de consolidatie, mits schriftelijke overeenkomst". Deze tekst gaat uit van het verkeerde standpunt volgens hetwelk de wedertewerkstelling die overigens slechts tijdelijk zal

.../...

zijn, een nieuwe arbeidsovereenkomst zou doen onstaan. Algemeen wordt immers aangenomen dat de vóór het ongeval bestaande arbeidsovereenkomst ondanks de wedertewerkstelling verder blijft bestaan, zonder dat het nodig is zulks uitdrukkelijk te zeggen.

*

* *

Het vierde amendement bij artikel 21 wil de mogelijkheid voorzien van een optreden van het comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing der werkplaatsen of, bij ontstentenis daarvan, van het paritair samengesteld comité belast met het toezicht op de interbedrijfsgeneeskundige dienst (in het Frans leze men : service médical interentreprises) waarbij de werkgever is aangesloten. Uit de verantwoording van de amendementen op artikel 21 blijkt dat de termen "betwisting" en "geschil" ongelukkig gekozen zijn, aangezien de indiener van het amendement gewoon aan de getroffene de mogelijkheid wil openen om het advies in te winnen van genoemd comité over het hem door de werkgever gedane voorstel tot wedertewerkstelling. Dit advies moet dan de getroffene helpen bij zijn beslissing inzake het aanvaarden of het verwerpen van het hem gedane voorstel. Men schrijve dan ook liever in de tekst : "Volgens de door de Koning te bepalen procedure kan de getroffene het comité ... verzoeken om advies over het voorstel tot wedertewerkstelling dat hem door zijn werkgever is gedaan". In die tekst wordt het duidelijk waarover het comité zich bij wijze van advies dient uit te spreken.

*

* *

.../...

In het amendement dat strekt tot invoeging van een nieuw artikel in het ontwerp van arbeidsongevallenwet, namelijk een artikel dat voorlopig artikel 22bis zou worden genummerd, is sprake van een "blijvende arbeidsongeschiktheid van meer dan 10 pct". In dit verband moge worden opgemerkt dat artikel 41 van het ontwerp van arbeidsongevallenwet waarmede het amendement toch een zeker aanknopingspunt vertoont, de grens bepaalt op een blijvende arbeidsongeschiktheid van minder dan 10 pct, zodat in het amendement beter sprake zou zijn van een blijvende arbeidsongeschiktheid van ten minste 10 pct. De term " aggravements" zou beter worden vervangen door "aggravations".

*

* *

Bij het eerste amendement bij artikel 54 dat de bevoegdheden van het Fonds voor arbeidsongevallen bepaalt - in de verantwoording is ten gevolge van een materiële vergissing ten onrechte sprake van het Fonds voor de beroepsziekten -, wordt het 9° van § 1 van dit artikel luidens hetwelk het Fonds controle uitoefent "op de naleving van wets- en reglementsbepalingen waarvan de toepassing tot zijn taak behoort" vervangen door een bepaling luidens welke de controle van het Fonds zou slaan op de "naleving van de wets- en reglementsbepalingen". Deze tekst is veel ruimer dan de bedoeling van de indiener van het amendement. Uit de memorie van toelichting bij het Regeringsontwerp blijkt dat het Fonds thans reeds met een zekere controlebevoegdheid is bekleed die onder meer volgt uit artikel 5 van het koninklijk besluit nr. 66 van 10 november 1967 dat aldaar wordt genoemd. Indien de tekst van het Regeringsontwerp wordt geamendeerd, zou de vervangende tekst precies moeten aangeven welke controletaak aan het Fonds wordt opgedragen, ten einde iedere betwisting tussen gecontroleerden en controleorgaan uit te schakelen.

.../...

*

* *

Het amendement bij artikel 66 van het ontwerp wil in hoofdzaak de mogelijkheid invoeren voor de getroffene of zijn rechthebbenden om nog na het verstrijken van de herzieningstermijn een "aanvraag tot herziening wegens verergering" in te dienen doch dan niet bij de bevoegde rechter maar bij het Fonds voor arbeidsongevallen, ten aanzien waarvan de Koning zal bepalen op welke wijze die aanvraag zal worden onderzocht.

Bij de verantwoording van dit amendement wordt gewoon verwezen naar de verantwoording bij het amendement op artikel 22, met betrekking waartoe de Raad op 5 juni 1970 op verzoek van de Minister advies heeft uitgebracht (L. 11.149/1). De Raad moge hier eveneens verwijzen naar de desbetreffende in dat advies vervatte opmerkingen.

Voorts leze men in het eerste lid van het amendement "arbeidsgeschiktheid" in plaats van "arbeidsongeschiktheid" en in het tweede lid "Fonds voor arbeidsongevallen" in plaats van "Fonds voor de arbeidsongevallen".

Het amendement bij artikel 66 is algemeen, terwijl in het amendement bij artikel 22 sprake is van verergering, na de herzieningstermijn, van een blijvende arbeidsongeschiktheid van meer dan 10 pct. In dit opzicht is er dus tegenspraak tussen beide amendementen.

Eigenlijk hebben deze amendementen vooral betrekking op de mogelijkheid voor het Fonds voor arbeidsongevallen om in geval van verergering van een blijvende arbeidsongeschiktheid na de herzieningstermijn een bijkomende jaarlijkse vergoeding aan de getroffene uit te keren die deze naast de vergoeding vanwege de verzekeraar zou ontvangen. Dit optreden

.../...

valt dus eigenlijk buiten de normale werking van de eis tot herziening van de vergoedingen waarvan sprake is in het eerste lid van artikel 66. De tekst van het tweede lid dat dus een correctief betekent op de totnogtoe geldende regel volgens welke geen wijziging kan gebracht worden aan de toegekende vergoedingen na de herzieningstermijn, zou zulks duidelijker moeten stellen en zou dus beter niet langer spreken van "aanvraag tot herziening" aangezien hier geen eigenlijke herziening van de toegekende vergoedingen plaats vindt : deze laatste blijven immers ongewijzigd, ook als het Fonds voor arbeidsongevallen een uitkering wegens verergering van de blijvende arbeidsongeschiktheid na de herzieningstermijn toekent. Deze verruiming van de bevoegdheid van het Fonds voor arbeidsongevallen zal ongetwijfeld geen problemen inzake rechtsbedeling doen rijzen, aangezien de desbetreffende geschillen begrepen zijn in de categorie van geschillen waarvan sprake in artikel 579, 3° van het Gerechtelijk Wetboek, zoals vastgesteld bij de wet van 24 juni 1969.

Par la présente demande, le Ministre sollicite l'avis du Conseil d'Etat sur les amendements aux articles 21,22bis (nouveau), 54, 59 et 66 du projet de loi sur les accidents du travail, introduits par le Sénateur DE CLERCQ.

*

* *

Le premier amendement à l'article 21 prévoit l'intervention dans la procédure de remise au travail pendant la durée de l'incapacité temporaire du médecin conseil de l'assureur et du médecin de l'entreprise afin de mettre l'employeur mieux en mesure de faire à la victime une proposition parfaitement justifiée.

Le texte revêtant un caractère général, le médecin de l'entreprise ne devra pas nécessairement être le médecin du travail du service médical de l'entreprise mais pourra tout aussi bien être un médecin du travail du service médical interentreprises. Comme seuls les médecins dont il est question notamment à l'article 110 du règlement général pour la protection du travail sont visés en l'espèce, il apparaît indiqué d'employer la terminologie de cet article, où ces médecins sont désignés, dans l'exercice de leur mission sous le nom de "médecins du travail".

D'autre part, le texte qui, dans l'amendement, fixe l'indemnité due à la victime est suivi de la phrase : "Dans ce cas, le contrat de louage de travail qui existait avant l'accident est censé perdurer. Il ne peut être renouvelé qu'après rétablissement ou consolidation, moyennant accord écrit". Ce texte procède de la conception erronée

.../...

que la remise au travail, qui ne sera du reste que temporaire, donne naissance à un nouveau contrat de louage de travail. Il est généralement admis , en effet, que le contrat de louage de travail existant avant l'accident perdure, sans qu'il soit besoin de le dire expressément.

*

* *

Le quatrième amendement à l'article 21 entend rendre possible une intervention du Comité de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail ou, à défaut, de la commission paritaire chargée "du service médical interprofessionnel" (il faut lire "du service médical interentreprises") auquel l'employeur est affilié. Il appert de la justification des amendements à l'article 21 que le choix des termes "contestation" et "litige" est peu heureux, puisque, dans l'esprit de son auteur, l'amendement vise simplement à ouvrir à la victime la faculté de recueillir l'avis dudit comité sur la proposition de remise au travail qui lui est faite par l'employeur. Cet avis doit aider la victime à se décider soit pour l'acceptation, soit pour le refus de la proposition précitée. Il serait dès lors préférable d'écrire : "La victime peut, selon la procédure à déterminer par le Roi, prendre l'avis du Comité ... au sujet de la proposition de remise au travail qui lui est faite par son employeur". L'objet de l'avis que le comité est appelé à donner se dégage ainsi clairement de ce texte.

*

* *

.../...

Dans l'amendement qui tend à l'insertion dans le projet de loi sur les accidents du travail d'un article nouveau numéroté provisoirement 22bis, il est question d'"une incapacité permanente de plus de 10 p.c.". A cet égard, il faut relever que l'article 41 du projet sur les accidents du travail avec lequel l'amendement présente quelque affinité, fixe la limite à un taux de dépréciation permanente n'atteignant pas 10 p.c. Aussi semble-t-il préférable de parler dans l'amendement d'une incapacité permanente d'au moins 10 p.c. D'autre part, il y a lieu de remplacer le mot "aggravements" par le mot "aggravations".

*

* *

Le premier amendement à l'article 54, qui détermine les attributions du Fonds des accidents du travail - c'est à la suite d'une erreur matérielle que la justification parle du "Fonds des maladies professionnelles" - remplace le 9° du § 1er de cet article, aux termes duquel le Fonds exerce un contrôle "sur le respect des dispositions légales et réglementaires dont l'application relève de sa mission", par une disposition qui fait porter ce contrôle sur le "respect des dispositions légales et réglementaires" tout court. Ce texte déborde largement les intentions de l'auteur de l'amendement. Il ressort de l'exposé des motifs du projet gouvernemental que le Fonds est d'ores et déjà investi d'un certain pouvoir de contrôle qu'il tient, notamment, de l'article 5 de l'arrêté royal n°66 du 10 novembre 1967 cité dans ce document. Si le texte du projet gouvernemental est amendé, la disposition appelée à s'y substituer devrait définir avec précision la mission de contrôle qui incombe au Fonds, afin d'éviter toute contestation entre l'organe de contrôle et ceux qui sont contrôlés.

*

* *

/

L'amendement à l'article 66 du projet veut essentiellement instaurer la faculté pour la victime ou ses ayants droit d'introduire, même après l'expiration du délai de revision, "une demande en revision pour aggravation", dont il importera , alors, de saisir non plus le juge compétent, mais le Fonds des accidents du travail, les modalités de l'examen par ce Fonds devant être déterminés par le Roi.

En justification de cet amendement, l'auteur se borne à faire référence à la justification de l'amendement à l'article 22, sur lequel le Conseil d'Etat a donné son avis, à la demande du Ministre, le 5 juin 1970 (L.11.149/1). Le Conseil d'Etat renvoie, à son tour, aux observations qu'il a faites dans cet avis.

A l'alinéa 1er de l'amendement, il faut lire, dans la version néerlandaise, "arbeidsgeschiktheid" au lieu de "arbeidsongeschiktheid" et, à l'alinéa 2 "Fonds voor arbeidsongevallen" au lieu de "Fonds voor de arbeidsongevallen".

L'amendement à l'article 66 a une portée générale tandis que dans l'amendement à l'article 22, c'est l'aggravation après le délai de revision d'une incapacité de travail permanente de plus de 10 p.c. qu'il est question. Sur ce point donc les deux amendements se contredisent.

Ce qu'avant tout ces amendements ont, à la vérité, en vue c'est la possibilité d'octroi à la victime, par le Fonds des accidents du travail, dans le cas d'aggravation de l'incapacité permanente après le délai de revision, d'un supplément d'indemnité annuelle s'ajoutant à celle qui est

.../...

servie par l'assureur. Une telle intervention du Fonds se situe, à proprement parler, en dehors du jeu normal de la demande en revision des indemnités visée à l'alinéa 1er de l'article 66 . Apportant ainsi un correctif à l'actuelle règle suivant laquelle les indemnités allouées ne sont plus susceptibles de modification une fois expiré le délai de revision, le texte de l'alinéa 2 devrait faire ressortir plus clairement son objet et ne plus parler de "demande en revision" puisque ce n'est pas vraiment d'une revision des indemnités accordées qu'il s'agit ici : ces dernières demeurent en effet inchangées quand bien même le Fonds des accidents du travail déciderait l'octroi d'une allocation du chef d'aggravation de l'incapacité permanente de travail après le délai de revision. Cet élargissement de la compétence du Fonds des accidents du travail ne suscitera pas de problèmes sur le plan de l'administration de la justice, les litiges en la matière entrant dans la catégorie de ceux qui sont visés à l'article 579, 3° du Code judiciaire, tel qu'il est établi par la loi du 24 juin 1969.

De kamer was samengesteld uit

de Heer : F. LEPAGE, voorzitter van de Raad van State,
Monsieur : président du Conseil d'Etat,

Mevrouw : G. CISELET, staatsraden,
Madame :

de Heren : G. BAETEMAN, conseillers d'Etat,
Messieurs:

G. ARONSTEIN, bijzitters van de afdeling wetgeving,
M. VERSCHELDEN, assessoren de la section de législation,

M. JACQUEMIJN, adjunct-griffier, griffier.
greffier adjoint, greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. F. LEPAGE.

Het verslag werd uitgebracht door de H. O. DE LEYE, substituut-auditeur-generaal.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. F. LEPAGE.

Le rapport a été présenté par M. O. DE LEYE, substitut de l'auditeur général.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER, DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) M. JACQUEMIJN. (get.) F. LEPAGE.